

Norges vassdrags- og energidirektorat
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Kontakt saksbehandler

Tina Eltervåg, 51568789

Statsforvalteren klager på vedtak om anleggskonsesjon for demonstrasjonsanlegg for flytende energiproduksjon utenfor Karmøy

Vi viser til orientering om vedtak for demonstrasjonsanlegg for flytende energiproduksjon utenfor Karmøy mottatt 20.09.2022 fra Norges vassdrags- og energidirektorat.

Statsforvalteren klager på Norges vassdrags- og energidirektorat sitt vedtak om å gi anleggskonsesjon til Marin Energi Testsenter for et demonstrasjonsanlegg utenfor Karmøy bestående av seks spesifiserte testplasser. Utbyggingen ligger i influensområdet til en svært viktig trekkroute for mange fuglearter, hvor flere er trua arter. Det er knyttet store usikkerheter til følgene for fuglelivet, jf. naturmangfoldloven § 9, av utbyggingen.

Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har behandlet konsesjonssøknad med konsekvensutredning fra Marin Energi Testsenter AS (METCentre) for utvidelse av et eksisterende demonstrasjonsanlegg for flytende vindturbiner utenfor Karmøy kommune.

Den 20.09.2022 har Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har gjort følgende vedtak:

I medhold av lov av 04. juni 2010 nr. 21 om utnyttning av fornybare energiresurser til havs mm. (havenergilova) §§ 3-1 og 3-2, forskrift av 12. juni 2020 nr. 1192 om fornybar energiproduksjon, omforming og overføring av elektrisk energi til havs (havenergilovforskrifta) § 8, delegering av myndighet fra Olje- og energidepartementet i brev av 26. mai 2021, gir Norges vassdrags- og energidirektorat under henvisning til søknad av 14. januar 2022 og vedlagt notat Bakgrunn for vedtak av i dag anleggskonsesjon til Marin Energi Testsenter AS

Anleggskonsesjonen gir rett til å bygge og drive følgende elektriske anlegg:

- *Demonstrasjonsanlegg utenfor Karmøy bestående av seks spesifiserte testplasser innenfor det planområdet som fremgår på kart i vedlegg til denne konsesjonen*
- *Testobjektene kan ha en samlet installert effekt på inntil 82,7 MW.*
- *Nødvendig høyspennings apparatanlegg, herunder bryteranlegg/koblingsanlegg*

Anleggskonsesjon meddelt Marin Energi Testcenter AS 01.10.2013, NVE-ref. 201101285-28, bortfaller herved.

Avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidirektoratet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt underretningen er kommet frem, jf. forvaltningsloven (fvl.) kapittel VI. Denne saken omhandler vårt sektoransvar innen miljøvern. Vedtaket ble mottatt av oss 20.09.2022, klagen er derfor sendt innen fristen.

Statsforvalteren sin vurdering

Vi viser først til vår uttale i saken datert 18.03.2022 som omhandler flytende vindmøller:

Trekkende fugl

Vindmøllene ligger i influensområdet til hovedtrekkrutene langs norskekysten. Denne ruta er klassifisert som et landskapsøkologisk funksjonsområde av svært stor verdi. Her trekker det hvert år millioner av sjøfugl, vadere, spurvefugl, rovfugl m.m. langs norskekysten på veg mellom hekkeområdene i nord og overvintringsområdene i sør. Området er derfor av nasjonal og internasjonal betydning. Det kan særlig nevnes at store deler av den internasjonale bestanden (Svalbard/Grønland-populasjonen) av ringgås trekker gjennom denne korridoren på våren. Tusenvis av lommer av artene smålom, storlom, gulnebbblom (VU) og islom benytter også denne trekkoridoren både vår og høst. Flytende havvind har fordelene med å kunne plasseres til området der konfliktnivået er lavt og bør følgelig ikke plasseres i hovedtrekkrutene for fugl langs norskekysten. Negative konsekvenser ved havvind vil bli særlig forsterket ved plassering i dette området.

I konsekvensutredningen står følgende «En utvidelse av demonstrasjonsanlegget medfører naturlig nok en viss økning i den samlede belastningen på økosystemene i dette området, men vindkraftverket/ene på Utsira Nord vil stå for den vesentligste delen av økningen i samlet belastning når disse anleggene er satt i drift (trolig mot slutten av 2020-tallet).» Vi er uenige i denne argumentasjonen av flere grunner:

- En åpning for vindkraftverk på Utsira Nord vil føre til en barriereeffekt som øker viktigheten av å ha andre tilgjengelig trekkrunder.*
- Beliggenheten av vindmøllene har stor betydning for belastningen. Det er godt kjent at mange arter, slik som ringgås, i stor grad følger kystlinjen. Følgelig vil en blokkering av trekkrutene nærmere land (også av mindre anlegg) være en stor belastning, mens trekket kan være upåvirket av et større anlegg lengre ute.*
- En påvirkning på hovedtrekkrutene langs norskekysten skal ikke utelukkende vurderes som påvirkning på økosystemet i området, men en påvirkning som er av nasjonal og internasjonal betydning*

I konsekvensutredningen er det vist til resultater fra to danske vindkraftverk som viste at 70-80 % av trekkende vannfugl/sjøfugl bøyer av i en avstand på 1,5 km til 2 km fra vindturbinene og fløy utenom vindkraftverkene. Ved trekk, spesielt for større fugl, beveger de seg i store overordnede linjer. Gitt at fuglene bøyer av på en slik avstand betyr det at et potensielt over 10 km bredt felt i hovedtrekkrutene er blokkert. Dette kan bety at fugler som bøyer rundt, vil måtte fly flere kilometer lenger enn ved bruk av dagens trekkroute. Hvilke konsekvenser denne barriereeffekten kan få er også lite omtalt i konsekvensutredningen. Uavhengig av antallet kollisjonsdrepte fugl vil det kunne være tilknyttet store negative konsekvenser ved å endre en historisk hovedtrekkroute for fugl på

grunn av merbelastningen dette vil gi, samt avledning fra viktige raste- og næringsøksområder. Når man i tillegg vurderer barriereeffekten for fugl på næringstrekk og antallet kollisjonsdrepte individ vil de samlede konsekvensene kunne bli store.

Konklusjon

Flytende havvind bør ikke plasseres i områder i hovedtrekktruten for fugl langs norskekysten. Denne ruta er klassifisert som et landskapsøkologisk funksjonsområde av svært stor verdi. Det er fremdeles stor uvisshet om følgene av vindkraftanlegg for ulike artsgrupper av fugl, slik som trekkhøyde under ulike værforhold, endra trekk-korridorer, artsspesifikke variasjoner, type anlegg med mer. Det er lite sannsynlig at fuglene vil være i stand til å venne seg til slike anlegg. Føre-var-prinsippet § 9 i naturmangfoldloven vil ut fra dette måtte vektlegges tungt i vurderingen av konsesjon. Basert på de store naturverdiene som vil berøres av de negative konsekvensene, kan vi derfor ikke tilråde at det gis konsesjon.

Vi fastholder våre tidligere vurderinger i saken og vil på dette grunnlag **påklage** vedtaket gjort av Norges vassdrags- og energidirektorat 20.09.2022 som gir anleggskonsesjon til Marin Energi Testsenter AS for et demonstrasjonsanlegg utenfor Karmøy bestående av seks spesifiserte testplasser. Vi har i tillegg følgende merknader:

NVE skriver at det i denne saken er lagt stor vekt på behovet for utsetting av ny teknologi for havbasert kraftproduksjon. Vi stiller spørsmål til om det er lagt for stor vekt på dette og at det er sett bort fra faggrunnet og den svært uheldige plasseringen av anlegget med tanke på fugl. Det går utvilsomt en svært viktig trekkorridor i dette beltet oppover Rogalandskysten og en rekke truede arter benytter denne ruten. Vi mener også at konsekvenser for naturmangfold og fugl i liten grad er vurdert. NVE konstaterer at fugletrekkene langs norskekysten ikke er tilstrekkelig kartlagt og at det mangler langtidsdata for trekk forbi området. Det er dermed knyttet usikkerhet om både trekkens omfang og konsekvensene av demonstrasjonsanlegget. Statsforvalteren mener at NVE ikke har vektlagt føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 tilstrekkelig før vedtak. Et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag er viktig når en nå får flere saker som omhandler vindkraft til havs.

Med hilsen

Lone Merethe Solheim (e.f.)
ass. statsforvalter

Cathrine Stabel Eltervåg
ass. fylkesmiljøvernssjef

Dokumentet er elektronisk godkjent